Unele aspecte ale managementului de bibliotecă în activitatea Secţiei pentru copii a Bibliotecii Judeţene Mureş

EMILIA CĂTANĂ
Biblioteca Judeţeană Mureş

Management – funcţii, tipuri, evoluţie istorică a conceptului

Managementul reprezintă un sistem de principii, metode şi tehnici de decizie şi acţiune, pentru atingerea unor obiective stabilite. Este un fenomen complex, care se aplică la toate nivelurile unei organizaţii, în toate tipurile de organizaţii şi include: planificarea, organizarea, asigurarea personalului, conducerea, controlul.

Se spune că managementul e început ca o artă şi a devenit ulterior o ştiinţă. Acumularea cunoştinţelor exacte în domeniu constituie fundamentul ştiinţific al managementului în timp ce arta intervine la aplicarea lor în practică, preciza F. W. Taylor, unul din întemeietorii ştiinţei conducerii.

Ştiinţa managementului şi-a construit în timp concepte specifice, metode şi tehnici de conducere, principii şi teorii de aplicabilitate de necontestat.[1]

În general, **funcţiile** de bază ale managementului sunt: planificarea activităţii; organizarea; asigurarea mijloacelor materiale; selectarea, îndrumarea, motivarea resurselor umane; coordonarea activităţii şi controlul sistematic; înregistrarea feedbackului, analiza rezultatelor şi recompensarea performanţelor

După accentul pus pe una sau alta dintre funcţiile menţionate, se diferenţiază câteva **tipuri** de management:[2] **managementul tradiţional**, definit prin trei funcţii de bază: planificare, decizie şi control; **managementul resurselor umane**, care pune accentul pe selectarea, instruirea, investirea cu responsabilităţi, motivarea şi evaluarea resurselor umane; **managementul prin obiective** (Managementul strategic), care constă în coordonarea afacerilor prin raportarea sistematică la obiectivele strategiei stabilite. Acest tip de management a fost considerat „*cheia succesului în afaceri*"; **managementul crizelor**, care presupune un sistem de conducere şi decizie adecvat perioadelor dificile apărute în derularea unei afaceri; **managementul incisiv (tip guerilla)**, care presupune

[1] Nicolae Bibu, Florin Foltean, ***Managementul organizaţiilor publice***, Timişoara, Cecma Partner, 2002.

[2] Victor Petrescu, ***Introducere în managementul de bibliotecă***, Târgovişte, Editura Biblioteca, 2003.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

adaptarea eficientă la un mediu concurenţial din ce în ce mai dur. Acest tip e caracterizat de descentralizare maximă, iniţiativă, inovaţie, adaptabilitate; **managementul orientat către satisfacerea clientului**, care constă în comunicarea directă şi permanentă cu angajaţii din „prima linie", primii care iau contact cu clientela; stimularea angajaţilor capabili să-şi asume decizi; evidenţierea problemelor negative rezultate din măsurarea satisfacţiei clientelei şi luarea de măsuri pentru eliminarea lor; crearea unui proces flexibil de inovaţii care să depăşească în mod constant aşteptările clienţilor.

De asemenea, trebuie amintite **managementul schimbărilor**, care promovează inovaţia, presupunând inducerea unui comportament care promovează calitatea, spiritul competitiv, performanţa şi pe care să şi-l asume întregul colectiv; **managementul comunicării totale**, care presupune relaţii bazate pe încredere totală între manageri şi subalterni, în care comunicarea este fundamentală; **managementul intuitiv** (creativ), caracteristic perioadei de tranziţie de la era industrială la cea informaţională; **managementul prin proiecte**, bazat pe conlucrarea la toate nivelurile organizaţiei, eficienţa lui depinzând de proiectul propus; etapele lui sunt: definirea proiectului, a proceselor şi activităţilor aferente realizării lui; aplicarea măsurilor organizatorice în acord cu proiectul; desemnarea responsabilului de proiect; crearea unei stări de spirit favorabile în rândul personalului; evaluarea realizării proiectului.

Managementul ca disciplină s-a format ca rezultat a unor serii de practici cu rădăcini adânci în istorie, dar s-a dezvoltat spectaculos în prima jumătate a secolului al XX-lea. Multe dintre metodele utilizate în întreprinderi în prezent îşi au originea în antichitate. Cea mai eficientă formă de organizare din istoria civilizaţiei vestice este cea a Bisericii Catolice. Structura ierarhică care garantează linia de acţiune a conducerii a fost introdusă în organizarea bisericii încă de la începutul existenţei sale.[3]

Importante principii şi practici manageriale moderne provin din domeniul organizării armatei.

Dezvoltarea tehnologică din timpul revoluţiei industriale a creat sistemul de organizare de tip fabrică, care a reunit muncitorii într-un sediu. Majoritatea conceptelor de management au apărut în perioada de structurare a unui control eficace şi eficient asupra acestor structuri de organizare nou-create.

Cei care studiază managementul trebuie să facă cunoştinţă şi cu contribuţiile precursorilor importanţi ai domeniului, ideile lor sunt fundamentul pe care s-a dezvoltat managementul de astăzi.

---

[3] ***Linii directoare Pullman***, Bucureşti, Biblioteca Bucureştilor, 2002.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

Pentru a analiza doctrinele de management din secolului al XX-lea, le putem grupa după genul de abordare:

1. Abordarea ştiinţifică
2. Abordarea relaţiilor umane
3. Abordarea sistemică
4. Abordarea conjuncturală

1. Abordarea ştiinţifică

a) Şcoala managementului ştiinţific

Termenul de „management ştiinţific" a fost lansat în anul 1910. Teza principală a doctrinei este că muncitorii au o motivaţie economică şi că vor munci cât mai bine dacă sunt recompensaţi financiar.

Teoreticianul doctrinei în S.U.A., considerat şi „*părintele managementului ştiinţific*" este Frederik Winslow Taylor (1856-1917). El a formulat patru principii fundamentale ale managementului ştiinţific: 1) înlocuirea sistemelor empirice de studiu cu o ştiinţă a muncii; 2) selecţia ştiinţifică şi dezvoltarea progresivă a muncitorilor; 3) condiţionarea rezultatelor bune de alegerea şi formarea ştiinţifică a muncitorilor; 4) instaurarea diviziunii egale a muncii între muncitori şi patroni.

Managementului ştiinţific i s-a reproşat mereu că pune prea mare accent pe productivitate, subestimând natura umană.

b) Şcoala clasică

Părintele şcolii clasice este francezul Henry Fayol. Continuator al operei lui Taylor, Fayol se concentrează mai mult asupra organizării conducerii de sus în jos, decât asupra sistemelor şi tehnicilor de producţie. Fiind industriaş, s-a preocupat de atribuţiile ce le revin managerilor în planificare, organizare şi control. El propune 14 principii generale ale managementului sau organizării industriale: 1) Diviziunea muncii (specializarea); 2) Autoritatea şi responsabilitatea; 3) Disciplina (asociată cu conducerea competentă); 4) Unitatea de comandă – un subordonat primeşte ordine de la un singur superior; 5) Unitatea de direcţie; 6) Subordonarea interesului individual celui general; 7) Recompensarea materială; 8) Centralizarea sau descentralizarea; 9) Structura ierarhică şcolară; 10) Ordinea – asigură echilibrul organizaţiei; 11) Echitatea – managerii să trateze subordonaţii nediferenţiat; 12) Stabilitatea personalului – este important să fie menţinuţi angajaţii pe posturi; 13) Iniţiativa – instituirea uni sistem de recompensarea atractiv pentru iniţiative ale angajaţilor; 14) Spiritul de echipă – puterea se află în unitate.

În România, primul experiment de tip taylorist s-a efectuat în 1907 la Ţesătoria Românească de Bumbac de la Piteşti.

În studiul organizaţiilor, o contribuţie importantă aduce sociologul german Max Weber. El face distincţie între putere şi autoritate, între acţiunea silită şi cea

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

de bunăvoie. El identifică trei tipuri de organizaţii, după temeiurile pentru care oamenii acceptă legitimitatea autorităţii:

1. Organizaţia orientată pe lider – exercitarea autorităţii se bazează pe personalitatea liderului (este o organizare instabilă);
2. Organizaţia patriarhală (tradiţională) – conducerea este transmisă din tată în fiu, încadrarea personalului se face pe baze de rudenie;
3. Organizaţie birocratică – instituţie dominantă în societatea modernă, considerată din punct de vedere tehnic cea mai eficientă formă de organizare socială.

2. Abordarea relaţiilor umane. Ca reacţie la teoriile managementului ştiinţific, au apărut preocupări pentru studiul aspectelor social-umane ale muncii.

a) Şcoala behavioristă

Creatorii ei sunt psihologul George Elton Mago şi sociologul Fritz Roethlisberger. În esenţă, şcoala lor susţine ideea că dacă organizaţia îşi mulţumeşte muncitorii va obţine în schimb întreaga lor cooperare, reuşind să atingă nivelul optim de eficienţă.

b) Şcoala resurselor umane

Reprezentanţii ei, Rensis Likert, Abrham Maslow şi Douglas McGregor au arătat că omul aspiră prin munca sa şi la recunoaştere socială, la auto-realizare

3. Abordarea sistemică, denumită şi teoria deciziei, consideră organizaţia ca un sistem total.

a) Şcoala teoriei deciziei – studiul procedurilor de luare a deciziilor

b) Şcoala teoriei generale a sistemelor

c) Şcoala psihologică

4. Abordarea conjuncturală. Această şcoală adoptă analiza cazuistică concretă conform situaţiei precise.

Management cultural: consideraţii generale, sisteme moderne de conducere în bibliotecă.

Instituţiile culturale fiind organizaţii, problemele de conducere sunt similare celor regăsite la nivelul organizaţiilor economice.

Devenit un proces universal, managementul ia în consideraţie alături de profit şi valoare şi latura morală, umanitară sau culturală a societăţii contemporane, bazată pe cunoaştere şi informare. Managementul este astfel aplicat şi în sectoarele non-profit, din ce în ce mai mult.

În ţara noastră, se impune un management performant la nivelul instituţiilor culturale datorită, în primul rând, resurselor materiale şi financiare reduse care necesită o administrare şi gestionare eficientă.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

Misiunea managementului în instituţia culturală urmăreşte trei direcţii: în plan cultural, aspiraţia către realizarea şi difuzarea valorilor artistice, estetice şi spirituale; în plan economic, obţinerea de venituri care să asigure resursele materiale şi financiare necesare; în plan social, satisfacerea cerinţelor, necesităţilor culturale ale unei comunităţi distincte.

La nivelul bibliotecilor, ca instituţii culturale, în literatura de specialitate se pune accent pe următoarele sisteme de conducere:[4]

1. **Management prin bugete**, caracteristic instituţiilor care sunt finanţate prin subvenţii de la stat. Aceste instituţii trebuie să respecte execuţia bugetară, conform legislaţiei, acţionând ca centre de gestiune aflate sub controlul administraţiei centrale. Instituţiile de cultură judeţene au ca principal ordonator de credite consiliile judeţene. Acest sistem de conducere este predominant în sistemul culturii din România, fiind impus de legislaţia în vigoare privind gestionarea fondurilor publice destinate culturii.

Managementul prin bugete are avantajul că: asigură o evidenţă clară a resurselor financiare şi a cheltuielilor; asigură disciplina financiară; evaluează obiectiv rezultatele financiare.

Dar în cazul instituţiilor de cultură rigurozitatea financiară nu este edificatoare pentru activitatea desfăşurată, managementul prin buget acoperind doar latura economică a activităţii, putând duce la inerţie.

2. **Managementul prin obiective** se bazează pe definirea obiectivelor, repartizate până la nivel de individ. Recompensele şi sancţiunile sunt determinate de rezultatele obţinute. Avantajele care se evidenţiază prin aplicarea acestui tip de management sunt: crearea responsabilităţii angajaţilor faţă de obiectivele instituţiei; definirea riguroasă a obiectivelor; asigurarea unei motivări concrete a angajaţilor; instituirea unui climat care să favorizeze spiritul de echipă.

3. **Managementul prin proiect** – este tot mai folosit în instituţiile culturale. Presupune un sistem de conducere inventiv, creativ şi un personal calificat. Avantaje ale folosirii acestui tip de management sunt foarte clare: manifestarea creativităţii şi inovaţiei; dezvoltarea unei ambianţe participative; contribuie la evidenţierea unor conducători proveniţi din rândul oamenilor de cultură, cu calităţi manageriale.

4. **Managementul pe produs** poate fi aplicat cu succes în instituţiile culturale, care, prin însuşi obiectul de activitate oferă publicului produse şi servicii culturale. Etapele managementului pe produs sunt: proiectarea produsului sau a unei game de produse-servicii culturale; numirea unui responsabil general al

[4] Mihail Octavian Sachelarie, ***Reorganizarea bibliotecilor publice din perspectiva unui management performant***, în ***Biblioteca***, nr. 9 – 10, 1998.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

echipei şi stabilirea atribuţiilor, responsabilităţilor şi obiectivelor individuale; elaborarea mai multor variante de strategie şi selectarea celei mai favorabile pe baza criteriilor de performanţă culturală; implementarea strategiei selectate şi realizarea efectivă a produsului cultural respectiv; analiza şi evaluarea periodică a stadiului de îndeplinire a proiectului.

Acest tip de management poate fi aplicat cu rezultate bune şi la nivelul bibliotecilor care sunt şi vor fi nevoite să-şi diversifice gama de produse-servicii culturale oferite utilizatorilor specifici.

În managementul de bibliotecă, funcţiile fundamentale ale conducerii sunt aceleaşi: planificarea; organizarea; resursele umane; conducerea.

Modernizarea bibliotecilor

Modernizarea bibliotecilor noastre trebuie să facă faţă atât cerinţelor domeniului, cât şi realităţilor din ţară. Din punct de vedere informaţional, modernizarea bibliotecilor din ţara noastră a început după 1990, ţinând cont de strategiile naţionale în domeniul tehnologiei informaţiei. Bibliotecile au un rol special în crearea bazelor şi în integrarea informaţională în sistemele internaţionale.

Datorită informatizării şi automatizării, schimbările structurale rapide ale bibliotecii au avut repercusiuni şi asupra managementului de bibliotecă; astfel, managerii de bibliotecă s-au trezit în situaţia de a lua decizii şi a se descurca singuri, interesul factorilor administrativi fiind de multe ori scăzut sau inexistent. Pe de altă parte, există un decalaj semnificativ între bibliotecile publice, din punct de vedere al dotărilor informaţionale şi al pregătirii personalului,

Se speră că aplicarea unitară, în întregul sistem, a Legii bibliotecilor, interesul crescut al administraţiei centrale şi locale, al societăţii în general, faţă de biblioteci să ducă, în timp, la afirmarea lor plenară ca factor determinant de informaţie, civilizaţie şi cultură.

Secţia pentru copii[5]

Înfiinţată în 1953, Secţia pentru copii şi tineret a Bibliotecii Judeţene Mureş se află la parterul palatului Culturii, cu intrare separată, din Piaţa Trandafirilor şi reprezintă unul din sectoarele importante ale activităţii bibliotecii.

Fondul de carte este enciclopedic şi este format din peste 50 de mii de volume; răspunde procesului de învăţământ şi cerinţelor de lectură ale şcolarilor

[5] ***Biblioteca Judeţeană Mureş.*** Caiet documentar elaborat cu prilejul împlinirii a 200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureş, 1802-2002, Târgu-Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, 2002.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

mici şi mari, dar şi necesităţii de informare a educatorilor, cadrelor didactice. La baza organizării lui stă accesul liber la raft.

Instrumentele de informare sunt cele tradiţionale. Catalogul alfabetic de autori şi titluri, catalogul sistematic, fişierul tematic şi cel analitic al lecturilor particulare pentru clasele I – IV şi V – VIII, catalogul noutăţilor.

Este locul de desfăşurare a numeroase activităţi culturale.

Secţia rezervă din publicaţiile sale câte un exemplar din fiecare carte pentru consultarea numai la sediu, unde se mai pune la dispoziţia celor interesaţi un fond special cu lucrări de referinţă constând din dicţionare, enciclopedii (generale şi pe domenii), istorii ale unor domenii, atlase etc.

Pregătirea publicaţiilor pentru punerea lor în circulaţie

Pregătirea publicaţiilor pentru punerea în circulaţie constă în: ştampilarea lor cu ştampila secţiei pe dosul paginii de titlu; completarea fişei cărţii – cota, numărul de inventar, preţul, autorul şi titlul. Fişa se completează în 2 exemplare, unul se ataşează cărţii în buzunăraş, celălalt se aşează în catalogul fişelor; completarea fişelor de catalog (în secţia noastră, continuăm completarea catalogului tradiţional alfabetic – pe autori şi titlul cărţii).

În perioada în care cartea se află în bibliotecă, fişa cărţii se păstrează în buzunăraşul cărţii. În momentul când cartea este împrumutată, bibliotecarul ştampilează fişa cu data când trebuie restituită, cititorul semnează în dreptul ştampilei iar fişa cărţii se aşează în „Fişa cititorului". Numărul de cărţi pe care un utilizator îl poate împrumuta este de patru, pentru un interval de timp de 2 săptămâni, cu posibilitatea de a putea fi prelungite de încă 3 ori.

Fişa cititorului se pune la data când trebuie să restituie cărţile. Fişele libere se păstrează în ordine alfabetică separat pentru anul în curs şi pentru anii precedenţi.

În completarea fişelor de catalog, de un real ajutor este descrierea CIP (Catalogarea înaintea publicării). CIP este un program gratuit de cooperare între editori şi bibliotecari, program ce permite catalogarea cărţilor înainte de a fi publicate. Din anul 1996 acest program se derulează în cadrul Bibliotecii Naţionale a României - Birou CIP. În vederea obţinerii descrierii CIP, pentru fiecare carte ce urmează a fi tipărită, editorii completează un formular pe care îl expediază la Biblioteca Naţională a României. Descrierea CIP se tipăreşte pe verso paginii de titlu, respectându-se forma, punctuaţia, ordinea elementelor bibliografice. Descrierea bibliografică este realizată în conformitate cu normele internaţionale standard în domeniu.

Întâmpinarea şi orientarea utilizatorilor

Întâmpinarea este un ansamblu de măsuri ce ţine de amenajarea spaţiului bibliotecii şi de relaţiile dintre bibliotecari şi diferitele categorii de public. În

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

cadrul acestui ansamblu, se are în vedere familiarizarea publicului cu serviciile şi colecţiile bibliotecii, de la lizibilitatea plăcuţelor indicatoare şi amplasarea mesei bibliotecarului, până la îndrumarea personalizată.[6]

Principala cerinţă este satisfacţia utilizatorului. Primul principiu al activităţii de întâmpinare este următorul: „*Nici o cerere, orală sau prin corespondenţă nu trebuie să rămână fără răspuns*."

Strategia întâmpinării are în vedere o relaţie de parteneriat cu utilizatorul, în cadrul căreia bibliotecarul trebuie să înţeleagă nevoile, motivaţiile şi comportamentul fiecărei categorii de public. Utilizatorul sosit în bibliotecă trebuie primit cu amabilitate, iar comunicarea directă trebuie să-l ajute pe bibliotecar să-i cunoască gusturile, interesele, pentru a-l integra în universul bibliotecii.

Utilizatorul trebuie ascultat cu atenţie pentru a putea fi bine înţeles şi servit; el trebuie atras, făcut să simtă că este binevenit, că bibliotecarul este un om competent gata să-l îndrume, să-i acorde consultanţă.

Întâmpinarea presupune şi un sentiment de siguranţă pe care trebuie să-l ofere orice serviciu public. Siguranţa că vei fi bine tratat, ajutat. Întâmpinarea implică şi organizarea fluxului de bibliotecă, situarea logică a punctelor de lucru. Amplasarea plăcuţelor indicatoare, vizibilitatea acestor instrumente de comunicare, permite utilizatorului o bună orientare în spaţiu, dar, dacă el totuşi nu le percepe, intervine persoana însărcinată cu întâmpinarea. Ca o gazdă bună, aceasta veghează ca utilizatorul să se simtă confortabil în spaţul bibliotecii.

După ce utilizatorul a fost întâmpinat corespunzător, va face pasul următor: să se orienteze la început cu îndrumare, ca apoi să devină independent de existenţa bibliotecarului.

Orientarea se defineşte prin acţiunile bibliotecii – pe care aceasta le organizează pentru a reduce barierele care se ridică în accesul la informaţii. Orientarea – formarea utilizatorului presupune competenţe comunicaţionale, personalizare şi se realizează prin instrumente vizuale şi prin consultanţa acordată de persoanele care au această misiune.

Orientarea prin inscripţii şi indicatoare însumează trei funcţii: semnalizarea exterioară, care permite identificarea localului – bibliotecii în localitate şi a accesului la ea (modalitate nefolosită la noi în ţară); semnalizarea de orientare generală în interiorul bibliotecii (săli, cataloage, toalete, evacuare în caz de incendii); semnalarea documentară.

În afara acestor modalităţi de orientare se folosesc ghidurile pliante cu planul bibliotecii, descrierea colecţiilor, prezentarea serviciilor oferite.

---

[6] Gheorghe Buluţă, ***Biblioteca azi: informare şi comunicare***, Târgovişte, Biblioteca, 2004.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

În mod complementar, în orientare intervine elementul uman, persoana care îndrumă utilizatorul şi cunoaşte resursele bibliotecii:

În secţia pentru copii, ca şi în celelalte secţii ale bibliotecii, rezolvarea a cât mai multe dintre problemele utilizatorilor este o preocupare permanentă. Spaţiul bibliotecii a fost amenajat şi reamenajat în timp pentru a satisface în cel mai înalt grad nevoile utilizatorilor.

Masa bibliotecarilor se află în mijlocul secţiei, unde cititorii se prezintă pentru a se înscrie la bibliotecă sau pentru a solicita sau restitui cărţi împrumutate. Copii până la vârsta de 14 ani se pot înscrie cu actul de identitate al unuia dintre părinţi, cei peste 14 ani, cu buletinul propriu. Pe baza datelor din cartea de identitate se completează Fişa cititorului, valabilă 5 ani, cu reactualizare în fiecare an, prin care cititorul îşi asumă răspunderea privind folosirea şi restituirea la termen a publicaţiilor împrumutate.

Lângă masa bibliotecarilor, în stânga şi în dreapta acesteia, se află cataloagele alfabetice pe autori şi titluri. Pe aceste corpuri de mobilă se plasează, de regulă, cărţile returnate în aceeaşi zi, pe care, la sfârşitul zilei, le aşezăm în rafturi. S-a constatat că, în toate bibliotecile, utilizatorii sunt atraşi în primul rând de teancurile de cărţi proaspăt returnate.

Se întâmplă de multe ori ca cei veniţi la bibliotecă să-şi aleagă ceva de citit prin această modalitate mimetică. Acest comportament este posibil să-şi aibă explicaţia în faptul că pare mai uşor să te descurci într-o colecţie „în miniatură" decât în multitudinea de cărţi aflate în zeci de metri liniari de rafturi aflate în bibliotecă. În plus, o carte proaspăt citită se recomandă parcă de la sine.

În spaţiul aflat în spatele mesei bibliotecarilor până la perete, pe lungimea sălii, au fost grupate documentele cele mai solicitate, respectiv bibliografia şcolară obligatorie, în felul următor: antologii (limbile română-maghiară), folclor (limbile română-maghiară), teatru, literatura română clasele 1-4, literatura română şi universală clasele V-VIII, în limbile română-maghiară, în ordine alfabetică a autorilor. La acest sector utilizatorii nu au acces, lucrările solicitate fiindu-le oferite de bibliotecari. În acest mod bibliotecarii ştiu în orice moment ce lucrare există la raft sau este împrumutată, fiind foarte operativi în servirea cititorilor.

În spaţiul din dreapta sălii este grupată literatura pentru copii, poveşti, basme, legende, în rafturi de-a lungul peretelui cu acces liber, în ordinea alfabetică a autorilor, români şi maghiari. În alt sector este grupată separat poezia pentru copii în limba română şi poezia pentru copii în limba maghiară. Un alt sector este al cărţilor pentru preşcolari, în limbile română şi maghiară. Tot în această zonă se află cataloagele sistematice şi un loc de lectură unde cititorii pot consulta lucrări de referinţă.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

În partea stângă a sălii este organizată critica literaturii române, critică literară, critica literaturii maghiare, limbi individuale, literatura română şi poezia în limba română şi poezia universală.

O altă sală este consacrată lucrărilor de specialitate corespunzătoare nivelului micilor cititori. Aceasta cuprinde generalităţi, calculatoare, filozofie, psihologie, etică, religie, pedagogie, ştiinţele naturii, matematică, astronomie, fizică, chimie, geologie, paleontologie, biologie, botanică, zoologie, medicină, industrie, agricultură, cultura plantelor, zootehnie, hobby şi lucru de mână, artă, arhitectura, muzică românească, muzică universală, sport, geografie, istorie. Documentele sunt aşezate după criteriul sistematico-alfabetic, locul fiecăruia fiind dat de cota cărţii, iar domeniile înrudite sunt alăturate.

Tot în această sală e organizată şi literatura universală, în ordine alfabetică a autorilor în limbile română şi maghiară.

În a treia sală sunt aranjate separat cărţile în limbi străine (germană, engleză şi franceză).

În cazul documentelor cu cote identice, ordonarea se face după autori, în ordinea alfabetică a numelor (sau de titluri, dacă descrierea este la titlu). Lucrările aceluiaşi autor sunt grupate la un loc în următoarea ordine: opere complete, opere alese, culegeri tematice, opere separate, în ordinea alfabetică a titlurilor.

Pentru a uşura găsirea documentelor, sunt afişate indicatoare cu repartiţia fiecărui domeniu în structura sălii. În acelaşi scop se utilizează indicatoarele la raft, divizionarele la raft care conţin indicii de cotă şi scurte texte.

Ne străduim de asemenea să punem în valoare fondurile secţiei organizând rafturi tematice, vitrine cu noutăţi, expoziţii temporare sau permanente.

Utilizatorii şi nevoile lor specifice

Din punct de vedere al vârstei, bibliotecarii lucrează cu public infantil, public adult şi public de vârsta a treia. Fiecare dintre aceste categorii are o psihologie şi nevoi variate.

Bibliotecarii secţiei de copii lucrează cu toate cele trei categorii de vârstă, predominant fiind, evident, publicul infantil.

Această categorie cuprinde preşcolarii, şcolarii, adolescenţii şi tinerii şi este deosebit de importantă, fiind în formare. Ea constituie viitorul public adult şi de vârsta a treia. De asemenea, acest public reprezintă viitorul electorat de care vor depinde politica ţării, a judeţului.

Miza educaţiei acestui public este fundamentală. De calitatea lui intelectuală, morală, civică, va depinde calitatea vieţii în viitor. Alături de şcoală, biblioteca joacă un rol important în viaţa comunitară.

Se spune că „*să te speli şi să citeşti, înveţi în familie*." Dar nu toate familiile sunt capabile să-şi educe copiii, nici măcar la acest nivel. Copiii din mediile

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

familiale şi sociale defavorabile vin în şcoli cu acest handicap şi au dificultăţi şcolare foarte mari. Lipsiţi de orizont, ei evoluează greu, insuccesele îi descurajează, umilesc şi marginalizează. De aici se nasc resentimente, culpabilizarea confuză a colegilor fără probleme, a cadrelor didactice, a şcolii, societăţii. Spre deosebire de şcoală, percepută ca un spaţiu coercitiv, copiii cu probleme nu consideră biblioteca un mediu ostil. Dacă are o politică bună de animaţie, biblioteca îi poate chiar atrage, le poate oferi un spaţiu primitor.

Aceste consideraţii de ordin psiho-social stau la baza activităţii de animaţie.

Evidenţa activităţii de bibliotecă

La sfârşitul fiecărei zile de activitate cu publicul, bibliotecarul completează „Caietul de evidenţă a activităţii bibliotecii publice." Acesta serveşte ţinerii evidenţei documentelor împrumutate după conţinut, după limbă, ţinerii evidenţei utilizatorilor înscrişi, a celor activi, a frecvenţei (vizite la bibliotecă).

Astfel, conform statisticii de secţie, la 30 septembrie 2005, Secţia pentru copii a Bibliotecii Judeţene Mureş, a avut 10420 de utilizatori înscrişi şi 3621 de utilizatori activi; a înregistrat 2825 de vizite la bibliotecă în luna septembrie (în medie 140 de vizite pe zi), iar de la începutul anului, 22744 de vizite; a fost gazda a 8 programe culturale cu un număr de 240 participanţi (numărul acesta nu este cuprins în frecvenţa bibliotecii); a organizat 7 expoziţii de pictură şi 2 lansări de carte; a împrumutat utilizatorilor 37910 volume de bibliotecă, din care 25224 în limba română; 10851 în limba maghiară; 708 în limba germană; 907 în limba engleză şi 220 în limba franceză; 15841 volume de literatură universală; 13980 volume de literatură română; 1453 volume din domeniile biologie, botanică, zoologie; 1438 volume din domeniile matematică, fizică, chimie, ştiinţele naturii; 3151 volume publicaţii pentru copii; 963 volume istorie; 692 volume geografie; 861 volume limba română, antologii, folclor; 435 volume muzică, sport; 355 volume generalităţi; 322 volume industrie, agricultură, zootehnie; 316 volume medicină; 279 volume artă, arhitectură; 381 volume pedagogie.

Caietul de evidenţă a activităţii de bibliotecă constituie documentul oficial, pe baza căruia se comunică datele statistice, se întocmesc rapoartele de activitate ale bibliotecii. Responsabilitatea pentru corectitudinea datelor revine bibliotecarului căruia i s-a încredinţat această sarcină, precum şi responsabilului unităţii, după caz.

Evaluarea activităţii de bibliotecă

Activitatea bibliotecarilor este apreciată din punct de vedere calitativ şi cantitativ. Din punct de vedere calitativ se are în vedere ambianţa de care beneficiază utilizatorul în bibliotecă, amabilitatea şi promptitudinea cu care este servit, pertinenţa informaţiilor pe care le primeşte. Din punct de vedere cantitativ, evaluarea activităţii se face pe baza unui sistem de indicatori.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

Cel mai important indicator este indicele de frecvenţă. Se consideră unitate de frecvenţă cititorul care intră în bibliotecă pentru a beneficia de serviciile ei: împrumut sau restituire de cărţi, consultarea publicaţiilor la sediu, solicitarea unor informaţii.

Frecvenţa zilnică la secţia de împrumut se calculează pe baza fişelor de cititor – care au împrumutat sau au returnat cărţi în cursul zilei. Există însă şi alţi indicatori;[7] astfel, indicele de lectură este raportul dintre numărul total al volumelor consultate într-o perioadă de timp şi numărul total al cititorilor înscrişi în perioada respectivă. Indicele de circulaţie este raportul dintre numărul volumelor consultate într-o anumită perioadă şi numărul volumelor existente în bibliotecă. Indicele de atragere la lectură este raportul dintre numărul total al cititorilor înscrişi înmulţit cu 100 şi numărul locuitorilor din localitatea unde biblioteca îşi are sediul. Indicele de dotare este raportul dintre numărul volumelor din bibliotecă şi numărul locuitorilor din localitate.[8]

Achiziţia de carte

Achiziţia de carte nu trebuie făcută la întâmplare, ci în funcţie de anumite elemente: sarcinile, tipul şi profilul bibliotecii; structura bibliotecii; numărul şi componenţa beneficiarilor; interesele de studiu şi lectură ale beneficiarilor; mijloacele financiare destinate achiziţiei de carte; oferta furnizorilor; producţia de publicaţii româneşti şi străine.[9] Trebuie strânse informaţii despre categoriile de beneficiari pentru a determina cerinţele de lectură.

Iată situaţia achiziţiilor de carte la Secţia pentru Copii a Bibliotecii Judeţene Mureş în anii 2000 – 2004, după numărul de volume şi valoarea în lei:

An	Nr. total vol.	Total val. lei	Lb. română		Lb. maghiară		Alte limbi	
			Nr. vol.	Val. lei	Nr. vol.	Val. lei	Nr. vol.	Val. lei
2000	894	24.691.943	806	22.323.933	51	1.745.010	37	623.000
2001	824	6.448.348	594	22.715.548	164	12.718.000	66	1.014.800
2002	893	56.132.890	626	39.068.700	256	16.378.190	11	686.000
2003	1108	85.438.700	724	52.398.700	270	30.802.000	114	2.238.000
2004	732	84.600.601	426	47.384.301	269	34.200.300	37	3.016.000
Total	4451	287.312.482	3176	183.891.182	1010	95.843.500	265	7.577.800

[7] Suzanne Ward, ***Indicatori de performanţă şi instrumente manageriale pentru biblioteci***, ABBPR, 1995.

[8] ***Cheile succesului: indicatori de performanţă pentru bibliotecile publice***, Bucureşti, ABBPR, 1998.

[9] Săluc Horvat, ***Introducere în biblioteconomie***, Bucureşti, Grafoart, 1996.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

Iată şi situaţia achiziţiilor de carte după numărul de volume, pe domenii, în limbile română şi maghiară:
a) volume în limba română:

An/ Dom.	0	1	2	3	37	39	50/ 54	55/ 59	61	62/ 64	65	7/ 77	78/ 79	8	Lit. rom.	Lit. univ.	91	90/ 94	087.5	Total an
2000	11	4	21	3	4	6	16	28	6	3	-	3	12	64	357	241	5	22	-	806
2001	6	-	2	-	5	-	43	34	-	2	-	1	2	59	187	236	5	12	-	594
2002	6	-	2	-	15	2	18	5	-	5	-	-	23	32	180	275	7	39	17	626
2003	19	4	-	-	13	-	35	22	4	5	1	6	2	39	325	235	5	3	6	724
2004	42	-	1	4	-	1	29	18	4	1	-	2	6	11	145	133	9	20	-	426
Total	84	8	26	7	37	9	141	107	14	16	1	12	45	205	1194	1120	31	96	23	3176

b) volume în limba maghiară:

An/ Dom.	0	1	2	3	37	39	50/ 54	55/ 59	61	62/ 64	65	7/ 77	78/ 79	8	Lit. rom.	Lit. univ.	91	90/ 94	087.5	Total an
2000	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	12	34	-	1	1	-	51
2001	4	-	2	-	-	-	5	7	1	1	-		1	14	90	30		9	-	164
2002	3	1	-	-	-	-	6	11	-	-	-	3	2	39	142	36	4	9	-	256
2003	4	2	9	-	5	-	9	9	7	-	2	-	-	37	116	60	1	9	-	270
2004	14	4	-	2	4	3	29	26	2	1	2	16	5	8	86	27	26	13	-	269
Total	26	7	11	2	10	3	49	53	11	3	4	19	8	110	468	153	32	41	-	1010

Animaţia de bibliotecă pentru publicul infantil

Acest tip de animaţie vizează educaţia timpurie a viitorilor utilizatori de bibliotecă. În ţările occidentale au luat fiinţă şi au dat rezultate bune „ludotecile", spaţii de familiarizare a copilului mic cu practicile lecturii, cu cărţile. Ludoteca este o anticameră a lecturii.

Pe baza unui acord de colaborare cu Biblioteca Judeţeană Mureş, în cadrul Secţiei pentru copii funcţionează din anul 1997 Ludoteca Alice a Fundaţiei de Ecologie Umană OASIS. Ludoteca face parte din proiectul „Reţeaua de jucărioteci" a fundaţiei.

Ludoteca – este un loc de întâlnire şi de împrumutat jucării potrivite vârstei şi nevoilor copiilor (jocuri, jucării diferite, puzzle); este promotoare a principiului că jocul este important pentru dezvoltarea copilului; organizează concursuri, expoziţii, serbări, ateliere de lucru.

Din luna mai a acestui an, ludoteca a inaugurat un nou program „Prietenii calculatorului." Având patru calculatoare, oferă iniţiere în utilizarea lor, preşcolarilor şi şcolarilor mici.

Bibliotecarii au datoria de a celebra evenimente, dar şi de a fi creatori de evenimente. Secţia pentru copii a Bibliotecii Judeţene Mureş foloseşte orice

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

ocazie pentru a se impune în conştiinţa publică. Manifestări culturale au loc frecvent: şezători literare, matinee literar-artistice, aniversări şi comemorări ale scriitorilor din literatura română şi universală, lansări de carte pentru copii, expoziţii de pictură ale cercurilor de pictură din şcoli şi de la Palatul Copiilor, serbări cu ocazia sărbătorilor tradiţionale (Paşti şi Crăciun, 1 iunie, Ziua mediului, 1 martie, 8 martie etc.).

Toate aceste evenimente sunt popularizate în presa locală, la Radio şi TV, se tipăresc şi se transmit invitaţii, sunt anunţate prin afişe puse în locuri vizibile. Sunt invitate oficialităţi, cadre didactice, elevi, reprezentanţi ai unor instituţii de cultură din localitate.

Bibliotecarul desfăşoară o activitate de mediere a informaţiei. El trebuie să stăpânească o serie de competenţe în comunicare. Bibliotecarul care lucrează cu un public divers, dar şi în echipă, cu colegi şi colaboratori, trebuie să stăpânească ştiinţa de a stabili relaţii interpersonale, cu oameni din cele mai diverse categorii, de la cele marginale până la cele de la vârful societăţii. El trebuie să-şi formeze: capacitatea de a recunoaşte poziţia ocupată de interlocutor şi de a adopta tonul adecvat; capacitatea de a verifica buna receptare a mesajului; capacitatea de a analiza comportamentul participanţilor la o activitate colectivă; capacitatea de a alege atitudinea şi conduita optimă în relaţiile cu partenerii de discuţie; capacitatea de a ierarhiza priorităţile proprii şi pe ale partenerilor; capacitatea de a transmite o cunoaştere sau cunoştinţă; capacitatea de a înţelege şi accepta un mediu cultural dobândit diferit de cel propriu; capacitatea de a sugera o direcţie a discuţiei în sensul dorit.

Activitatea de animaţie fiind un ansamblu de activităţi comunicaţionale are o componentă marcată de ştiinţa bibliotecarului de a se face cunoscut, util, de a face o bună impresie.

Biblioteca este un spaţiu unde se comunică intens şi divers. Exigenţele profesiei de bibliotecar impun şi dobândirea abilităţilor de comunicare, mai ales pentru cei care lucrează direct cu publicul.

Într-un studiu despre locul şi rolul bibliotecilor în economia informaţiei, Maurice B. Line, specialist în ştiinţa informării din Marea Britanie, observa „*Mai mult decât orice, oamenii de astăzi trebuie să înveţe să aleagă şi să filtreze informaţiile. Bibliotecile publice au un rol principal în această instruire, iar bibliotecarii vor trebui să ofere asistenţă utilizatorilor şi în acelaşi timp să îi înveţe să se descurce singuri în noianul informaţional.*"

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)

Some Aspects Concerning Library Management at Children' s Library from Mureş County Library

Abstract

In nowadays society, public libraries need to adopt realistic managerial programmes and projects, according to the general rules of business world, in order to be able to respond to readers requests. The first part of this paper presents the evolution of the management, both as a notion and as domain of activity; it insists upon management' s types, its functions and, among them, the cultural type is naturally emphasized.

The last part of the paper presents the specific activities of children' s library from Mureş County Library.

BDD-A19324 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:23 UTC)